ظرف مستقر - ظرف لغو

Yusuf İslam Dağdelen

Zarfı Müstekar

Car mecrurun müteallakı bazen hazfedilir. Eğer **hazfedilen** müteallak **efâli âmden** olup, mânâsı car ve mecrurdan anlaşılıyorsa, o car ve mecrura zarfı müstekar denir.

Efâli âmme ise, umûm mânâlı fiiller olup, yedi tanedir.
Bunlar: لاَبَسَ، اِسْتَقَرَّ، وَقَعَ، ثَبَتَ، وَجَدَ، حصَلَ، كَانَ

Kısaca şu iki durum varsa zarf zarfı müstekardır:
1. Müteallakın Mahzuf Olması
2. Müteallakın Efâli Âmden Olması

زَيْدٌ فِي الدَّارِ / أبُوهُ
mecrur — car — zarfı müstekar
حَصَلَ
Umumi fiillerden mahzuf müteallak

Zarfı Lağv

Eğer hazfedilen müteallak, **efâli âmden olmayıp**, husûsî mânâlı fiillerden olursa **ya da hazfedilmemiş ise** bu car ve mecrura zarfı lağv denir.

Müteallak Mahzuf Olmazsa

مَرَرْتُ بِزَيْدٍ
müteallak — car,mecrur zarfı lağv

Müteallak Efâli Âmden Olmazsa

زَيْدٌ فِي الدَّارِ
mecrur — car zarfı lağv
اَيْنَ اَكَلَ زَيْدٌ ؟
اَكَلَ — sual karinesi ile mahzuf
mahzuf müteallak efali hassa'dan

Not: Mütealak hazf olunca, müteallakın **manası**, **ameli**, **irabı** ve **zamiri** (dört şey) car-mecrur'a yerleşir, istikrar eder. Bu yüzdendir ki zarfı müstekar olarak isimlendirilir.

1. Manası, حَصَلَ bulunur.
2. Ameli, أبُوهُ ifadesini müteallakı gibi faili alır amel eder.
3. İrabı, müteallakı gibi haber olur.
4. Zamiri, müteallakın altında gizli olan zamir de هو geçer.